

Визнання

Людина, що змінює світ

У день 27-ї річниці Незалежності України широкому загалу були представлені десять людей, які за ці роки найбільше вплинули на аграрний сектор нашої держави. Почесне місце серед цих достойників посів Герой України, засновник ПП «Агроєкологія» Семен Свиридонович Антоненко.

Проект «10 людей, які змінили український АПК» започаткувало аграрне видання «Агроінсайдер». Метою редакції було визначення людей, які мали найбільший вплив на розвиток вітчизняного сільського господарства з часу здобуття нашої державою незалежності. Причому, це могли бути як аграрії, так і політики, як громадяни України, так і іноземці.

Формування рейтингу проходило в кілька етапів. На першому було проведено анкетування серед керівників аграрного бізнесу, опитування науковців, експертів, представників органів влади, он-лайн-опитування у соціальній мережі. В результаті було визначено 25 чоловік. Всім бажаним запропонували проголосувати на сайті видання за того із них, котрий, на думку учасників голосування, був чи є «драйвером» розвитку аграрної галузі України в період незалежності. Люди, які отримали найбільше голосів, і увійшли до підсумкової десятки рейтингу. Причому, в цій десятці розподілу по місцях не проводили, справедливо вважаючи всіх фіналістів кращими з кращих.

Серед тих, котрі змінили український АПК, був названий Семен Свиридонович Антоненко. Учасники голосування віддали

йому належне, як піонеру органічного руху в Україні. І, дійсно, саме він став першопрохідцем цієї галузі, яка нині активно розвивається в нашій країні, а засноване ним ПП «Агроєкологія» весь час перебуває серед лідерів органічного руху.

Разом із Семеном Свиридоновичем до десятки увійшли: Том Аксельгаард – фермер з Данії, який має бізнес із свинарства в Україні (компанія «Гудвеллі Україна»); Тарас Барцовський – власник міжнародної групи компаній з переробки фруктів та овочів T.V. Fruit; Олексій Вадатурський – засновник холдингу «Нібулон»; Андрій Веревський – засновник і основний акціонер холдингу Kernel; Петро Гадз – голова наглядової ради компанії «Бучаагрохолібпром»; Леонід Козаченко – віце-прем'єр-міністр з аграрних питань у 2001–2002 роках, пре-

зидент Української Аграрної Конфедерації, голова підкомітету з питань економічної й фінансової політики в аграрному комітеті Верховної Ради України; Юрій Мельник – віце-прем'єр-міністр України в 2005–2006 роках, міністр аграрної політики України в 2006–2010 роках, перший заступник голови правління і операційний директор холдингу «Миронівський Хлібопродукт»; Олексій Порошенко – протягом багатьох років керівник холдингу «Укрпромінвест-Агро»; Іван Томич – першопроходець фермерського руху, народний депутат України 4-го скликання, голова комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики і земельних відносин у 2002–2006 роках, протягом багатьох років – почесний президент Асоціації фермерів і приватних землевласників України.

Отже, рейтинг достойників, які змінили аграрний сектор України, очолили представники аграрного бізнесу, а також люди, котрі працювали у владі і, таким чином, мали можливість впливати на процеси, що відбуваються в сільському господарстві, на його реформування й розвиток. Тут є власники як найбільших агрохолдингів, так і порівняно невеликих господарств, а до кола їхніх інтересів входять рослинництво, тваринництво, садівництво, виробництво цукру й олії, зберігання й продаж зерна тощо. Цікаво, що до фіналу проекту не потрапили молоді люди: вік переможців рейтингу – від 44 до 83 років. Тож поки що найбільший вплив в українській аграрній сфері мають найдосвідченіші її представники.

Публікація рейтингу майже співпала ще з однією важливою датою – 20 серпня Семен Свиридонович Антоненко відзначив свій день народження. Ми пишаємося тим, що є сучасниками видатної людини, першопрохідця органічного землеробства України, Хлібороба з великої літери, вся діяльність і помисли якого спрямовані на процвітання нашої держави, збереження землі, краще життя для кожного – і в рідному краї, і на всій планеті, людини, яка є взірцем того, як треба жити, працювати, любити Батьківщину.

Колектив ПП «Агроєкологія» щиро вітає Семена Свиридоновича з черговим визнанням його заслуг перед Україною та днем народження й від усього серця бажає продовжувати змінювати сільське господарство та світ на краще й надалі. Нехай усі Ваші прагнення втілюються, мрії збуваються, успіх і радість будуть супутниками кожного нового дня. Міцного Вам здоров'я, довголіття, людської поваги й любові, рідного щастя, миру, добробуту.

На часі

Ранні зернові зібрані, жнива тривають

Зазвичай збирання ранніх зернових у нашому господарстві триває не більше трьох тижнів. Нинішнього року рясні дощі подовжили період жнивування до місяця.

Якщо не рахувати низки дощових днів у липні, протягом усього року погода сприяла розвитку зернових – рослинам вистачало і вологи, і сонця, і оптимальних температур. Тож ми обгрунтовано сподівалися на вагомий врожай. Негода ж спричинила чимало переживань. Зокрема, була загроза осипання зерна пшениці. Щоб не допустити цього, ми використовували не тільки кожен сонячний день, а кожну погожу годину для збирання врожаю. Адже, якщо за сухої погоди ця робота триває з ранку до самої ночі, то, за високої вологості повітря й раннього випадання роси, зерно мало оптимальний для збирання вміст вологи лише протягом 6–7 годин на добу. Одночасно в поле виходили до 14 комбайнів. Працювали на них 30 комбайнерів – напружено, інтенсивно, не втрачаючи жодної хвилини. Тож втрат через осипання зерна майже не було.

Чимало ранніх зернових порадувало і урожайністю, і якістю навіть у цих умовах. Так, хоча через зливи вилягла значна частина ячменю, його все одно вдалося зібрати й отримати гарний врожай. На окремих площах урожайність цієї культури досягла 5,5 т/га. Добру врожайність і якість зерна показав цінний пивоварний ячмінь. По 5 т/га зібрали ми вівса, по 2,5 т/га – гречки, що також є добрим врожаєм для цих культур. А сочевиці дощі не тільки не завадили, а й узагалі пішли на користь: її зерно вродило виповнене, гарної якості. Загалом ми завершили збирати пшеницю озиму, ячмінь, овес, гречку, сочевицю.

Фото Ірини Козін

Крім зерна, ранні культури дали й іншу продукцію, дуже важливу для тваринництва, – соломку. Тож зараз триває її тюкування й перевезення на ферми.

Щоб урожай якнайшвидше і без втрат опинився у засіках, звичайно трудилися всі працівники ПП «Агроєкологія», причетні до цього. Механізатори Василь Нечитайло, Віктор Королев'ят, Іван Гетало, Володимир Шеремет, Євген Поворозюк, Сергій Роман працювали на збиранні зернових, тюкуванні, навантажуванні. Водії Василь Гарячун, Анатолій Антоненко, Іван Маслівець, Іван Коржов, Віктор Донець, Володимир Панченко, Валерій Макаренко возили продукцію з поля й на території токів, Іван Королев'ят і Роман Хміль працювали на бензовозах. На токах і складах трудилися оператори ЗАВів Олександр Білоус, Олександр Німець, Стас Безуглий, Юрій Дінець, вагари Яна Самсоненко, Юлія Суденко, Інна Маміна, Світлана Соловйова, Катерина Заяра, робітники токів Микола Курило, Юрій Дмитерко, Олександр Махиборода, Неллі Журилко, Віталіна

Рудь, Оксана Сайко, Інна Нечитайло, Ніна Новіцька, Богдан Півень, Юрій Новіцький. Облік вели працівники кількох адміністративних підрозділів: Неля Загородня, Тетяна Маначинська, Микола П'янида, Микола Черкас, Олександра Калашнікова, Артур Кужілко, Юрій Сухоручко. Додалося роботи в цей період і колективам їдалень – Михайликівської (завідуюча Наталія Зливко) і Ставківської (завідуюча Олена Мандрика). Вони постійно розвозили обіди й вечері жнивярям, щоб вони могли харчуватися на своїх робочих місцях, не втрачаючи часу на переїзди.

Але робота на полях не припиняється. Ми вже перейшли до збирання культур більш пізнього терміну досягання. Так, уже в коморах насіння льону. Його вегетація цього року була дещо подовжена, але на якість насіння це вплинуло позитивно. Проте, можна було спостерігати дещо незвичне явище: насіння льону вже досягло, а стебла ще зелені. Оскільки при пряму комбайнуванні в такій ситуації зерно матиме підвищену вологість, вирішили застосувати роздільне збирання. І тут нас виручила нещодавно придбана самохідна косарка MacDon, яка чудово виконала завдання зі скошування цієї культури у валки. По мірі підсихання рослин у валках, обмолочували їх за допомогою комбайнів.

А попереду – ще багато роботи зі збирання олійних, пізніх зернових культур, підготовки площ під майбутній врожай. Тож продовжуємо працювати, не знижуючи темпів.

Сергій Козін, головний агроном

Актуально

Органічним стандартам ЄС – відповідаємо

Наше підприємство вчергове успішно підтвердило органічний статус.

Органічне виробництво – справа відповідальна, тому органічний статус необхідно підтверджувати постійно. Цими днями ми вчергове отримали таке підтвердження від сертифікаційного органу «Органік стандарт». За результатами проведених інспекцій, був виданий сертифікат, яким ТОВ «Органік стандарт» підтверджує, що ПП «Агроєкологія» сертифіковане відповідно до вимог стандарту, еквівалентного Регламентам ЄС № 834/2007 та № 889/2008.

Документ стосується трьох категорій. Це – продукти рослинництва, що не піддавалися переробці; харчові продукти сільськогосподарського походження; корми, що піддавалися переробці, сільськогосподарського походження. У доданому до сертифікату переліку продукції вже 58 позицій. Це – на три продукти більше, ніж у попередньому.

Цей сертифікат діятиме до кінця наступного року. Також у нас сертифікована і має чинні документи щодо цього частина тваринницької галузі. Колектив підприємства продовжує працювати над виробництвом екологічно безпечної продукції, зберігаючи й підвищуючи її якість та збільшуючи різноманіття.

Ірина Козін, агроном

Трави годують землю й худобу

У сівозміні нашого підприємства щороку до третини площ відводиться під багаторічні та однорічні культури, які одночасно годують і худобу і землю.

Так, нинішнього року були перетворені на зелене добриво багаторічні рослини останнього року використання на площі близько 500 га.

Багаторічна бобова культура, якої ми вирощуємо найбільше, – еспарцет. Він має багато переваг перед іншими бобовими: посухостійкий, добре збагачує землю мікробіологічним азотом, дає потужну зелену масу, якої отримуємо два укоси на рік. Еспарцет – чудовий попередник для багатьох інших культур, зокрема й найціннішої – пшениці. Все це робить його дуже важливою культурою на наших полях.

Утім, у використанні еспарцету на сидерат є деякі особливості, на які треба зважати, щоб отримати добрий результат. Оскільки ця рослина має потужну кореневу систему і здатність швидко відновлюватися після скошування чи навіть культивування, її досить нелегко позбутися на площах, запланованих під посів інших культур. Щоб це зробити, необхідно зупинити відростання, а для цього – відокремити наземну частину від кореневища точно на рівні кореневої шийки. На це здатна далеко не вся ґрунтообробна техніка. З цієї метою ми використовуємо, насамперед, культиватори вітчизняного виробництва. А нещодавно до них додався ще один агрегат – новий німецький культиватор Horsch Terrano.

Цей культиватор ми придбали, в першу чергу, саме для того, щоб виводити площі з-під зайнятих парів і багаторічних трав. Завдяки оригінальній конструкції самого агрегату та долотоподібних лап до нього, які складаються з трьох окремих елементів, він здатний зрізати рослини еспарцету на потрібній глибині, водночас добре розпушуючи верхній шар ґрунту і перемішуючи з ним зрізану зелену масу.

Ми випробували новий культиватор на еспарцеті третього року використання. Перший укіс з цих площ був використаний на сінаж, а зелену масу заввишки 15 см, що відросла, пустили на зелене добриво. Після проходження Horsch Terrano залишився пухкий ґрунт, перемішаний із зеленою масою.

Після однократного обробити частини рослин відростає, щоб зупинити це відростання, ми використовуємо той самий агрегат, але вже зі звичайними стрілочастими лапами.

Відповідно до нашої сівозміни, ми засіваємо багаторічними травами таку ж площу, яку виводимо з-під них. Нинішнього року для цього використали два нових сорти еспарцету Медіно й Піщаний, виведені селекціонерами Веселоподільської дослідної станції. Також придбали й новий сорт люцерни Ласка. Це також продукт вітчизняної селекції, створений на півдні нашої країни – в Інституті кормових культур Одеської області. Ми помітили, що останнім часом, коли почастишали посухи, саме сорти, виведені у більш посушливих районах, стали краще підходити для умов Полтавщини, подекуди перевершуючи за продуктивністю сорти, районовані у нашій зоні. Тому частину площ засіваємо саме ними.

Продовжуємо експериментувати й з іншими видами рослин. Так, цього року використали на сидерат чистий посів вики. Ця культура вродила на славу, давши потужну зелену масу. Рослини вики сягали метрової висоти. Заробляли їх дисковою бороною у два проходи.

Отже, зелені добрива, використання яких є невід'ємною частиною системи органічного землеробства, вчергове запрацювали на майбутній врожаї.

Сергій Козін, головний агроном

Японців цікавить українська «органіка»

Нещодавно в «Агроєкології» побувала делегація з Японії. Гості цікавились процесом виробництва української органічної продукції, насамперед – соняшникової олії.

Японія відома як країна, жителі якої багато працюють, але водночас ретельно стежать за власним здоров'ям. Тут багато довгожителів. Причому, якщо після другої світової війни людей, що перетнули межу у сто років, тут були одиниці, то зараз таке довголіття для японців вже не є чимось незвичайним, а середня тривалість життя у країні – понад 84 роки. Одна з основ цього японського дива – правильне харчування. Зокрема – й органічними продуктами.

Але Японія – маленька країна і не має достатньо посівних площ, щоб забезпечити своє населення органічною продукцією. Тому значну її частину імпортує. З цього погляду японцям цікава й Україна. Так, ще рік тому органічне виробництво в нашій країні було визначене одним із ключових напрямків для розвитку двосторонньої співпраці та інвестиційного співробітництва між Україною і Японією. Тож незабаром органічний ринок цієї країни може відкритися для української продукції.

Щоб побачити, як саме цю продукцію виробляють, японська делегація побувала в господарствах українських виробників. Насамперед, їх цікавило, як вирощують органічний соняшник. У Японії, за браком площ, його не сіють і, відповідно, не виробляють органічну соняшникову олію. Купувати її хочуть в Україні. В «Агроєкології» гості зустрілися з генеральним директором підприємства Глібом Лук'яненком та головним агрономом Сергієм Козіним. Японцям розповіли про модель органічної технології, яку використовує «Агроєкологія», про історію підприємства, показали роботу техніки, поля різних культур.

Японська делегація у Центрі органічного землеробства

Гості були вражені побаченим, адже наше підприємство зовсім не схоже на ті господарства, до яких звикли в Японії. Узагалі, сільське господарство в Європі й цій острівній країні розвивалося зовсім різними шляхами. Якщо землероби, які у давнину жили на просторах нинішньої України, мали можливість кидати поля, на яких впаала родючість, і відвоювати в лісів і степів нові площі, то японці були обмежені територією островів. Тому багато родин там тисячі років господарюють на одних і тих самих ділянках, отже, змушені шукати засоби для підтримання їх родючості. Звідси – й особливе ставлення до землі, повага до неї, якій багато українських господарів тільки починають вчитися.

Члени делегації були раді побачити пошану до землі. Їм сподобалася технологія, сучасна техніка, прийоми, які дозволяють зберегти вологу, комплексний підхід до виробництва. А ще вони були вражені масштабами підприємства, адже в Японії поля здебільшого зовсім невеликі. Так, найбільше поле в цій країні має площу лише 100 га.

Отже, наші гості відкрили для себе чимало нового. Цікаво було й нам дізнатися про аграрну галузь Японії. Сподіваємося, що співробітництво двох країн розвиватиметься, і українська органічна продукція матиме попит у японських споживачів.

Галина Озерська

Від екосистем на полях – до екосистем у бізнесі

7 серпня в навчальному Центрі органічного землеробства відбувся семінар «Технологія вирощування високоолеїнового соняшника в органічній системі землеробства». Він зібрав понад 40 представників аграрних господарств з кількох областей України.

Ініціатором проведення семінару виступило ТОВ «Укролія», яке останніми роками багато уваги приділяє виробництву олії саме з високоолеїнових сортів соняшника.

Світова тенденція – зростання попиту на таку олію, особливо – органічну, – розповіла PR-менеджер ТОВ «Укролія» Світлана Луценко. – Багато людей зараз страждають на ожиріння, захворювання серцево-судинної системи. Науковці говорять, що значною мірою їх провокує споживання пальмової олії, яку широко використовують для приготування найрізноманітніших страв. Але відомі компанії, які турбуються про своїх клієнтів, вже почали відмовлятися від пальмової олії й переходити на високоолеїнову соняшникову, яка корисніша для здоров'я.

Практичне заняття на соняшниковому полі

Та, звісно, ще краще, якщо така олія – органічна. Її випуск освоєний на новому заводі «Укролія Органік». Але виробництво вимагає чималих обсягів сировини. Поки що високоолеїновий соняшник вирощує небагато українських органічних підприємств. Зокрема, одним із перших освоїли його культивування у ПП «Агроєкологія». Наші фахівці можуть навчити цьому й своїх колег. Тому керівництво «Укролії» запропонувало провести відповідний семінар саме на базі «Агроєкології». Ідея була підтримана. Долучилися до організації навчального заходу й компанія «Агрозахист Полтава», постачальник насіння високоолеїнового соняшника, та «КЕТ-Україна», постачальник ґрунтообробної техніки.

На семінар з'їхалися представники органічних господарств та тих, де планують переходити на органіку, з Полтавської, Київської, Сумської, Кіровоградської областей. З деяких підприємств прибуло відразу по кілька осіб. Загалом 41 аграрія зацікавила тема вирощування перспективної культури. Тож слухали спікерів уважно, ставили запитання. Починаючи заняття, учасників привітали генеральний директор ПП «Агроєкологія» Гліб Лук'яненко і начальник відділу постачання сировини ТОВ «Укролія» Максим Турко. А потім ряд лекцій, що охоплюють весь спектр питань успішного вирощування високоолеїнового соняшника за органічними технологіями, прочита-

ли головний агроном «Агроєкології» Сергій Козін та консультант з органічного землеробства Микола Биков. Представник компанії «КЕТ-Україна» Олександр Мірненко розповів про сучасну ґрунтообробну техніку, що якнайкраще підходить для цієї справи, а представник підприємства «Агрозахист Полтава» Олексій Чукурченко – про якісний посівний матеріал.

Світлана Луценко представила спільний проєкт «Ми органічні», який розробили й почали втілювати підприємства-партнери «Агроєкологія» й «Укролія». А Максим Турко докладно розповів про партнерську програму «Укролії». Її умови дуже зацікавили учасників семінару. Адже переробне підприємство пропонує довгострокові форвардні контракти, кредити на техніку, допомогу з посівним матеріалом, технологічний супровід. Приставши до цих умов, виробники отримують гарантований збут своєї продукції: «Укролія» закуповуватиме весь зібраний партнерами високоолеїновий соняшник. До того ж, прибуток буде більшим, адже це – високомаржинальна культура.

Фахівці з «Укролії» представили концепцію, якої дотримується їхня компанія в органічному бізнесі. Суть її в тому, що органічний бізнес – це не тільки унікальні екосистеми на полях, але й унікальна екосистема в бізнесі. Причому, ця екосистема – відкрита й стабільна, завдяки їй утворюється синергія постачальників, переробників і логістів, збільшуються інвестиційні й людські ресурси, спрямовані на просування технологій і продуктів, генерується загальний ресурс розвитку. І саме до такої взаємовигідної системи компанія намагається залучати фермерські й аграрні господарства.

Під час семінару гостям продемонстрували посіви високоолеїнового соняшника, льону, кукурудзи, пояснили, які агроприйоми були застосовані на конкретних площах. Кожен мав можливість особисто поспілкуватися з фахівцями «Агроєкології», отримати відповіді на запитання.

Розійджалися учасники заходу, сповнені новими знаннями й упевненістю в тому, що вирощування органічної продукції – справа, яка не лише зберігає природу й забезпечує людей екологічно безпечними продуктами, а ще й може бути високоприбутковою для виробників. Причому, це можливо не тільки за орієнтації на експорт, але й у співпраці з вітчизняними партнерами.

Олександр Фесенко, економіст

Ярмаркували, грали і перемагали

На цьогорічному Сорочинському ярмарку Шишаччину представляли самодіяльні музиканти з Михайликів, які повернулися звідти з нагородами.

Особливого колориту ярмарковому дійству завжди надають колективи, які представляють музичні традиції різних куточків України. Одним із колективів, які, за сприяння відділу культури й туризму Шишацької ОТГ, цього року представляли на ярмарку Шишаччину, був народний ансамбль народних інструментів «Веселі музики» Михайликівського СБК (художній керівник – Володимир Михайлець).

Самодіяльні артисти цього ансамблю можуть зіграти на чому завгодно – гармошці, бубні, оркестровому трикутнику, а також на таких екзотичних інструментах, як рубель, гребінь, колотушка й глиняні свистунці. Виступали на двох сценах і скрізь викликали захват глядачів.

А ще взяли участь у обласному конкурсі фольклорних колективів «Чиста криниця», який проходив під час ярмарку. Прискіпливому журі виступ сподобався. Тож додому поверталися з дипломом 3-го ступеню, солодкими призами – розписними ярмарковими пряниками, а головне – з гарним настроєм і натхненням творити.

Ольга Бігдан,
директор Михайликівського СБК

5 серпня
святкував свій ювілей
наш дорогий зять
і дядя
**ЧОРНОБАЙ
ОЛЕКСАНДР
ВАСИЛЬОВИЧ.**

Даруємо йому вітання.
У 40 літ розквітає життя
І душа, ніби пташка, співає.
Хай у юність й нема вороття,
Та у серці вона оживає.
Ти ще зовсім у нас молодий,
Ти привітний,
спокійний і милий.
Залишайся таким назавжди,
І щоб завжди тебе всі любили.

З повагою, теща Любов,
тесть Федір, Андрій, Артем,
два Сергії, Тетяна

Історія і сьогодення

«Ліга порятунку дітей»: сторіччя доброї справи

17 серпня у Покровському було презентовано новий туристичний маршрут Полтавщини «Короленкова дача» й проведено круглий стіл, присвячений ювілею В.Г. Короленка та одній зі сторінок його громадської діяльності.

Серед видатних постатей, які прославили полтавський край, Володимир Галактіонович Короленко вирізняється тим, що мав талант не лише письменника й публіциста, а ще й активного захисника всіх, хто страждав від несправедливості, свавілля чи бідності. Тому нинішнього року вдячні нащадки вшановують як 165-ліття самого В.Г. Короленка, так і 100-річчя заснування ним громадської організації, покликаної допомогти найнезахищенішим членам тодішнього суспільства, – «Ліги порятунку дітей».

Один із цьогорічних заходів – туристичний проект «Короленкова дача», який реалізують Департамент культури і туризму Полтавської обласної державної адміністрації, Національна бібліотека України для дітей та Полтавська обласна бібліотека для дітей ім. Панаса Мирного. У ці серпневі дні першими по новому маршруту пройшли 40 представників бібліотечних, музейних, наукових закладів. На Полтавщині їх гостинно зустріли директор Департаменту культури і туризму Полтавської ОДА Валентина Вожаденко, голова Шишацької РДА Віктор Іваненко, директор Полтавської обласної бібліотеки для дітей ім. Панаса Мирного Лариса Митрофанова. Зокрема, на Шишаччині гості завітали до ПП «Агроєкологія» й відвідали відбудовану силами підприємства дачу В.Г. Короленка.

У приміщенні Центру органічного землеробства учасників поїздки зустрів головний агроном «Агроєкології» Сергій Козін і розповів про славі справи господарства, його історію й сьогодення, значення органічного землеробства для суспільства й кожної окремої людини. А потім гості занурилися в обговорення громадської діяльності В.Г. Короленка початку минулого століття.

...1918 рік: війна, хаос, голод, руйнація. І найбільше потерпали від цього діти. Тож, за ініціативи В.Г. Короленка, неабайдужі представники полтавської інтелігенції вирішили допомогти сиротам, безпритульним, котрі мешкали у російських містах на межі виживання. Допомогати збиралися всім, незалежно від національності, походження чи класової приналежності. «Діяльність Ліги – поза політикою, поза класами, поза станами... Немає для нас класових дітей», – говорив В.Г. Короленко.

На цих засадах і почала працювати благодійна організація. На Полтавщині, і загалом в Україні, ситуація тоді ще не була катастрофічною на відміну від Росії. Принаймні, існувала деяка стабільність, а їжі більш-менш вистачало. І хоча зміна влади в Україні лише поглиблювали проблеми, все ж Ліга була офіційно зареєстрована й почала працювати. Її почесним головою обрали В.Г. Короленка, активним членом правління стала його донька Софія, а дійсними членами – понад 190 осіб.

«Ліга порятунку дітей» існувала до 1926 року. Відділення організації були відкриті й в інших містах України. Члени Ліги організували збір грошей, продуктів, відправку продовольства голодним дітям Росії, прийом і

Володимир Короленко з доньками Наталією й Софією

розміщення дітлахів на Полтавщині, забезпечення їх одягом і взуттям, облаштування для них притулків, колоній тощо. За даними, які наводять у своїх працях відомі полтавські історики Віктор Ревеґук та Надія Кочерга, під час проведення вже перших акцій зі збору пожертв на початку 1919 року в Лохвицькому повіті вдалося зібрати 4050 пудів хліба, 84 пуди масла, 75 пудів м'яса, 54 тисячі штук яєць, а в Карлівці й Костянтинограді – 134 тисячі яєць. У лютому місяці того року перший ешелон з продуктами був відправлений до Москви, а за місяць ще один – до Петрограда. У травні до Полтави прибули перші потяги з дітьми – насамперед, сиротами, безпритульними, багато з яких були хворі, виснажені. Уже в перші місяці на Полтавщині розмістили 9300 дітей, а в усій Україні – близько 42 тисяч. Звісно, багато українських дітей перебували не в кращому становищі. Тож приблизно третина врятованих – наші юні співвітчизники. Серед них, наприклад, були вихованці Полтавського Кадетського корпусу, який нова влада закрила. Загалом же Ліга врятувала понад 75 тисяч дітей.

На території Полтавщини було створено ряд колоній для розміщення дітей. Найбільша й найвідоміша з них – в селі Триби під Полтавою. Згодом вона переїхала до села Ковалівки – того самого, де подібний заклад очолював знаменитий педагог А.С. Макаренко. Цікаво, що колонія Ліги порятунку дітей працювала за схожою з макаренківською системою виховання, в якій багато уваги приділяли самоорганізації, трудовому навчання й підготовці вихованців до самостійного життя. Тут були створені кілька майстерень – шевська, кравецька, з виготовлення іграшок, ферма, конюшня, де трудилися самі діти. Працювали вихованці й у полі та на городі, вирощуючи пшеницю, ячмінь, овес, помідори та інші культури. Площа землі, яку вони обробляли, спочатку складала 6,54 га, а з часом зросла до 66,49 га.

Під час своєї роботи Ліга стикалася з неймовірними труднощами, серед яких – нестача коштів і матеріальних засобів, підозріливе, а подекуди – й вороже ставлення з боку влади. І все ж визначені у статуті завдання, серед яких – турбота про дітей-сиріт і безпритульних, порятунків їх від голоду, сприяння фізичному, розумовому і моральному вихованню, розробка питань правового і соціального захисту, Ліга виконувала. Більшість врятованих російських дітей були відправлені на батьківщину в 1920-му році. Але благодійна організація продовжувала працювати, допомагаючи маленьким мешканцям України. І саме завдяки великому гуманісту В.Г. Короленку та його Лізі багато з них не тільки вижили, а й знайшли своє місце в житті, не ступили на кримінальний шлях, стали успішними людьми.

...Зараз, через сто років, на жаль, деякі проблеми все ще залишаються актуальними, поряд з цим виникають і нові. Так, хоча українські діти нині не голодують, все ж назвати їхнє харчування повноцінним здебільшого не можна. Зокрема, й тому, що багато продуктів містять залишки агрохімікатів, не корисні для здоров'я смакові домішки, консерванти, шкідливі жири тощо. Тому символічно, що круглий стіл «Володимир Короленко на захисті прав дитини» відбувся саме на території ПП «Агроєкологія», заснованого Героєм України Семеном Антонцем. Адже Семен Свиридонович не припиняє повторювати, що кожна дитина, щоб рости здоровою, має отримувати чисті, екологічно безпечні продукти. І саме таку, органічну, продукцію вже чотири десятиліття виробляє ПП «Агроєкологія», своїми засобами і в нових умовах фактично продовжуючи діяльність В.Г. Короленка з порятунку нації і даючи надію на те, що й у XXI столітті цієї високої мети вдасться досягти.

Тетяна Огнева

Ескізи ляльок для іграшкової майстерні Ліги

«АГРО-ЕКО» – науково-виробниче видання ПП «Агроєкологія»

Зареєстровано управлінням у справах преси та інформації облдержадміністрації 25.08.2003 р. Св. ПЛ 596

ЗАСНОВНИК:
Приватне підприємство «Агроєкологія»
ВИДАВЕЦЬ:
Приватне підприємство «Агроєкологія»

ШЕФ-РЕДАКТОР:
С.С. Антоненко
ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ВИПУСК:
Г. А. Козельська

РЕДКОЛЕГІЯ:
А.С. Антоненко,
В.М. Самородов,
К.І. Ярченко,
Ю.Д. Лега.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
38013, Шишацький район,
с. Михайлики, вул. Леніна, 26
тел. (05352) 9-78-59, 9-76-36.
Газета виходить двічі на місяць.
Наклад: 1300 екз.

ВІДДРУКОВАНО
у ТОВ «Видавництво
«Миргород»
Зам. №
Розповсюджується
безкоштовно.